

Kiskinahótawi Masinahikan kita Wícihikoyan ta Sákaskinayaman kotaka Masinahikanwa éká Étápwétaman kékwán éko é Mawinéskaman éyako

Anima *Human Rights Code* (“*The Code*”) ká itakik písci tipáskánik kici okimáwin wanasowéwin anima ká oci tawinamát éko kita oci wícihit awiyak kisáspin iténitam óma nántaw ékí isi niskina wánáténimit éko éwí nóté sákaskinayak masinahikana ta wápatakik anikik Manitoba Human Rights Commission (“*Commission*”) ká iticik máti nántaw kékí isi wícihitot ékwéniw oci. Éko itasinahikátéw ita anikik otatoskénákanak, éko nanátok ká nóciácik paminikéwina éko anikik ká awíhiwécik wáskáhikana éká nántaw pakwanta kita isi niskinawáténimát ininiwa kisáspin otína éká é isi nókotát ta itotát ana káwí nóté wícihit nántaw isi.

Anima kákí ispanihikoyán ékí niskinawáténimikawiyán nántaw isi?

Anima niskinawáténimowin éyako anima ká maci paminát kotaka ininiw éko éká kita minopanihikot anima ká isi natotamát kita wícihit wina ékosi é itasinahikáték anta anima *The Code* ká itakik, éko móna tawinikátéw ékosi anima pakwanta kita isi paminit ininiw. Anihi ká nákcitániwaki kita mino wanasowátániwaki anta oci *The Code* ká itakik ékwanik óhi tántowa ininiwi kína, étápékéyan, ési píkiskwéyan, mina kitápwétamowin ayamiyáwin isi, ité wéciyán, tánikot tétwáskínéyan, nápéw wéka iskewéw (apók ká póyít), éténimisoyan, tánisi ési nócihitoyan, kiwíkiton éko kitayáhawak kita wícisániyan, tánisi étatoskéyan kita osómiyániyan, tánisi ési nákatawénitaman kici okimáwiwin ayamitotamowina, ká máskisiyan nántaw isi, wéká éká éciékénimikawiyán nántaw ité pakwanta oci wéká nántaw ékí isi misihoyan éko éká natawi kipahokawiyán.

Éko mína anima **niskinawáténimowin éká kawisk é isi paminácik** anikik ékosi ká isi nátawénitakik kita isi wícihicik éko mína anikik nanátok ká isi maskisicik tápiskóc ká itasinahikáték kita itócikániwak anima *The Code* ká itakik. Anikik *Commission* ká iticik kitakí otinamwak anihi kákí sákaskinahikátéki masinahikanwa émawinésikikáték oma ká itasowániwak émoci pakán é étatóskéyan wéká pítos é isinákosiyan, ispík kinowés papéyatak kí kakitotacik ana ká níkanakisot ékwéniw oci Intake Officer ká itit.

Anima kákí pé ispanihikoyan ékí mánénimikawiyán ná?

Anima ká mánénimikawiyán éyako anima péyak niskinawáténitamowin ká itwániwak. Anima mánénimitowin éyako tápitaw ká macitótawat kotak ininiwa éko wésám piko é isi kiskénitakók anta masinahikanok *The Code* ká itakik óma ká máci nócihit awina ékosi étakiték ékwéniw.

Anima kákí pé ispanihikoyan néyáp na ékosi nikakí itótawáw ana kákí mánénimit?

Anima ápwénamowin ékí néyáp mawinéskawat ana kákí sákaskinayak masinahikana óma ékí wanitótawat, éwícihiwéyan óma ékosi é isi nócihcikániwak wéká éká

étápwétaman kawisk kita pimitisayaman anihni wanasowéwina ékwéni oci anta ká itasinahikátéki *The Code* ká itakik.

Piko ná ana awiyak kitakí sákaskinayam óhi masinahikanwa ispík ká iténitak nántaw é isi niskinawáténimikawiyán? Tánikok é isko ayayán óma ékosi kita itótamán?

Piko ana awiyak kitakí sákaskanayam óhi itówa masinahikanwa kita kinawápacikátéki kisáspin iténitam óma nántaw ékípe isi niskinawáténimit tápiskóc ká itasinahikáték anima *The Code* ká itakik. Anihni ánwénitamona masinahikanwa piko kita pítoké masinahikátéki émwés péyak (1) askíy kí ocicipanik aspin óma ká iténitaman ékípe niskinawáténimikawiyán. Áskaw máka wina, nawac kinowés kika pakitinikawin ékosi kita itótaman.

Tánisi kita itótamán kisáspin ékotowa masinahikanwa wí nóté sákaskinayamani kita kinawápacikátéki?

Kisáspin kitápwékénitamowin óma ékípe niskinawáténimikawiyán, pé katitosik ókik Commission ká iticik éko kika wícihik ana ká pítokéwasinahikét ékwéniw oci. Anihni nanátok nipaminikéwinináni éko masinahikanwa ékwéniw oci takonwa é Pákwáwisínahikátéki éko é Ákanásímonániwak éko mína anihni nanátok ká isi máskisicik ininiwak. Éko mína kikakí miskamátinán awiyak kipíkiskwénik é isi ayamit kitapé wícihis ékwéniw oci. Móna kékwán kika itakitamákawin óma ékotowa masinahikanwa éwí nóté sákaskinayaman kita ayamitániwaki wéká é natonaman tánisi kékí isícikátaman óma kisáspin kítiténitén ékí nántaw isi kiskinawáténimikawiyán.

Anikik Otatoskénákan natotamwak éko itótamwak anihni kékwána ká pétamácik máka móna nántaw yá itawáyik isi wícihiwéwak awina ké tápwét óméniw oci.

Kéko kiskénitamona nétawénitákoki kita wítaman ékota kita isi pakitinamán?

Kisáspin anima kékwán kinatawénitén kita ánimócikáték éko é masinahikáték anta *The Code* ká itakik, ana otatoskéw ká pítoké sákaskinawát ininiwa kika wícihik kita sákaskinayaman anihni kakwécikého masinahikana ékosi kita ati itápatki. Ékóma kákí sákaskinayaman kita kinawápatamák nika wícihikonán tánisi kita isi paminamák anima ki ánwénitamowin étápwémakak. Nika ápacitánan anihni kákí sákaskinayaman masinahikanwa éko anihni kákí pakitinaman ékoté isi kiskénitamona ta miskawáyákok wéká kita miskawáyák (“ká mawinéskawát) óma kína (“omawinésikéw) ká oci mawinésikéyan. Anikik ita otatoskénákanak kita máwasakonamwak anihni nanátok isi kiskénitamona anima oci ki ánwénitamowin éko é iténitaman ékiskinawáténimikawiyán, tánisi mwéci kákípe itótákáwiyán éko kékwániw wéci iténitaman óma ékosi ékípe isi kinawápacikawiyán ta isi pamihikawiyán. Apók étoké kikakí kakwécimikawin awina kotak ká wápatak wéká kiskénitak óma kákí ispanihikoyan wéká kotaka kiskénitamona é ayát kita oci wícihikoyan ékota, tápiskóc anihni maskikíwininiw omasinahikána, ité kákípe wíkiyan, ité kákí atoskéyan kitipahamákowin, masinahikanos wéká anihni Records of Employment ká itakik kita nókotáyan. Ké isi kinawápacikáték ké iténitákok anima kákí sákaskinatáyan é ániwénitaman kákí isi pamihikáwiyán, apók étoké kika

natawénimikawin kotaka masinahikanwa kita masinahaman kiwíniwin kita ápacitácik kita miskakik anihi nanátok kiskénitamona kawisk kita kinawápatakik anima ki ánwénitamowin.

Anikik ká pítoké sákaskinawácik ininiwa otatoskénákanak apók étoké kikakí kakwécimikok kotaka kékwána ké mino wícicikémakaki anima oci ká mawinéskamán ki ánwénitamowin. Kita nástáwak kita kinawénitakik ékwani kiskénitamona kína oci anihi kinawénitasinahikana ká itakik ta ápacitácik. Kisáspin anima ánwénitamowin wí kinawápacikátéw papéyatak, ana papéyatak káwí kinawápatak óméniw kákí natotamak máti ké ayáyan kotak masinahikanwa wéká kiskénitamona ta nókotáyan óma oci ki ánwénitamowin kákí ispanihikoyan. Kisáspin kitayán kotak masinahikana wéká kotak kékwána kita nókotáyan óma étápwéyan éko kita wícihikoyan anima ékí ispanihikoyan ká isi ánwénitamacihojan, kawisk nántaw ité kitakí nástáyan inikok kita mínat ana káwí kinawápatak anima ki ánwénitamowin.

Awina máka kékí mínak wéká ácimoyán óma ékí wanitótákáwiyán niskawénitákosiwinik isi?

Awa ká pitoké sákaskinawat ininiwa kita wícihimit nántaw isi kika wítamak tánisi kékí isi kisiwénitaman awina ékotá ówiniwik kékí onásinahamwat íspik ki ayámitayani anihi masinahikanwa (tápiskóc anihi T4 wéká Record of Employment ká itakik) éko ta natonikáték tánisi káwisk ésinikásot ana ká mawinéskawát óméniw oci. Wina é itasinahikáték anta masinahikanok *The Code* ká itakik anikik ita ká ánimómicik anikik otatoskénákanak, nanátok paminikéwina ká nócitácik éko anikik ká awihiwécik wáskáhikana, anihi ánwénitamowi masinahikana éko piko ká tipénitakik ékotowa mámawi atoskéwikamikok. Máka wina áskaw, anihi áwénitamowi masinahikana kitakí isitisayamawáw ana awiyak ká mawinéskát ékwéniw oci (tápiskóc awiyak ká mánénimit anté wíki éko ana ká wanitótás étipénitak anima wáskáhikan ita ká tasi tápitaw nóci cikéyan).

Anikik Commission ká iticik nikakí wá wícihikok ná tánisi tá isi itótamán óma ká mawinéskamán?

Anikik ká pítokéwasinawácik ininiwa óta kápé itóténit nántaw kita isi wícihimit mwác itapiwak nántaw kita isi wítamástamawát éyako. Máka wina kikakí wítamákók kéko kiskénitamona kita nákcitáyan ita ká itasinahikátéki anima *The Code* ká itakik, kékwána ká nistomi kisténitákoki éko tánisi ta isi ápacitáyan ékwani. Éko mína kikitapin kita ayáwat kita wícihis otayamihistamákéw, máka móna wésá mitoni natawénimáw ékotowa ininiw kita ápacihit ékwéniw oci. Anikik Commission ká iticik moci wítatoskéméwak ókik ininiwak ita kápé itotécik máka wina móna nántaw isi wícihiwéwak awina ké tápwét ékwéniw oci.

Tánisi ké itótakik anikik Commission ká iticik anihi ni masinahikana íspik kí wápatakwáki éko kí ayamítátwáki?

Anikik óta otatoskéwak ká pítokéwasinawácik ininiwa kita ati masinahámwak anihi nanátok isi kiskénitamona éko anta ta masinaham Intake Questionnaire ká itakik éko ékota oci kita ati kawácitáwak anima ká mawinéskamán ki ánwénitamowin. Anima ká

mawinéskamán ki ánwénitamowin oci piko mwéci kita itasinahikáték kékwán óma káwí mawinéskamán éko kékwán oci máka péyak wéká níso masinahikanwa kita ispicipéhikátéki piko.

Piko kita kisi sákaskinahikáték émwés pakitinikáték anima ki masinahikan kékwániw ká oci ánwénitamawat kita nántawi otak óma káwí isitisayamawat anihí ki masinahikanwa. Anikik Commission ká iticik ékota kita oci kiskénitamwak máti nawac awasimé papéyatak kita kinawápacikáték máti tápwé anima ká oci mawinéskátonániwak. Éko máka wina áskaw, anihí átit mawinéskátowina kitakí póni nócitániwanwa kisáspin ásay nántaw kí itasowácikátéw kici okimáwiwin wanasowéwinik, wéká anima kákípe ispanihikoyan éká é nókok ta masinahikáték nántaw takí isi paminikáték ta ápatak anima *The Code* ká itakik. Awasimé kiskénitamona óma oci tánisi kita isi ápatak éko kita isi nócitániwaki, anihí ayamitá masinahikana *Guide to Early Assessment and Dismissal without Investigation* ká isinikátéki.

Éko mína ana oníkánakisow Commission ká itit papéyatak kakinawápataki anima kákí masinayaman é mawinéskamán kákípe isi paminikawiyán, ana Commission's Executive Director kítwám papéyatak kita ayamitáw ékwéniw máti nántaw natawénitákók kita itócikániwak ékwéniw oci. Kisáspin ana ká níkanikisot ita Executive Director ká itit iténitaki óma étépi nókotáyan óma nántaw ékí isi niskinawáténimikawiyán, ékwáni kitakí natotamáwak óma kita wanáskonit owanasowéw wina kita kíswénitak tánisi kita isi paminikáték óma kisáspin tápwé wí mawinéskamaniy anima oci ki ánwénitamowin. Kisáspin ana ká níkanakisot ita Executive Director ká itit kí kíswénitaki anima káwí mawinéskamán éká émasinahikátéki kici wanasowéwi masinahikan *The Code* ká itakik, wéká nántaw pakán wanasowéwinik ásay kí paminikátéw, wéká mwác ékwánikók kikí nókotán óma nántaw ékí isi niskinawáténimikawiyán, ékwáni kita póni pimitisayamwak ékwániw nántaw kita isi wanasowátakik. Awasimé kiskénitamona óma ki nátonikéwin nócitáwin oci, anté kikakí itápin anima masinahikan *Guide to Investigation* ká itakik ékwéniw oci. Awasimé kiskénitamona anima oci kita natawi átotaman anima ká iténitaman nántaw ékí isi niskinawáténimikawiyán anima kikakí ayamitán anima *Guide to Adjudication* kita wícihikoyan ékwéniw oci.

Ana Commission ká itit kikakí yátíyawáyik kita isi mino ayamihistamákéw á yáskaw óma mékwác ká nócitániwak anima mawinéskátowin ánwénitamowin. Awasimé kiskénitamona anima oci tánisi ta isi nócitáyan ki ánwénitamowin, óma kikakí ayamitán ékosi kita isi wícihikoyan *Guide to Mediation* ká itakik.

Nikakí miskén ná nántaw kita isi wícihikawiyán kiyám éká wékác kita sákaskinayamán mawinéskáto wi masinahikana éko táti pakitinám kita wanasowátániwaki éyako?

Tánisi óma kákípe isi wani tótákawiyán ká oci natawénitaman kita ayamitotakik, anikik Commission apók étoké kikakí wícihikoyék kita moci mámawapiyéw papéyatak kita ayamitotamék anima ká oci mawinéskátonániwak éko ékota kawisk kita oci nisitotamaniwaki kékwán ékwéniw oci inikók kakinaw awiyak kita kíwé minomacihot. Anima anta oci tápwé masinahikan ká ayáyék, ana péyak anta Commission otatoskéw kita kakwé miskawéw kita kakitótát wéká anikik ita ká isi mámawakisocik óma ká

iténitaman nántaw ékí isi niskinawáténimiskik éko kita kakwé miskamwak kita animótakik ékwéniw éká wékác kita misihot awina, wéká éká tátékác kita sákaskinahikátéki anihi ánwénitamowi mawinéskéwi masinahikana ékwéniw oci. Kísác níkáni-papéyatak ayamihitonániwaki óméniw oci piko kakinaw ká pakimiskákot óma ékosi kita iténitakik kita isi nócitácik, éko mína kakinaw óki ta mámawipéyatak nócitácik anima táti mino paminikáték. Émwés-ánwénitamowin mino kakécihitonániwak óméniw oci móna kotak awiyak kita pétam wéká kita ayamítáw óhi itowa masinahikanwa éko mína móna ta pakitinikátéwa kotak awiyak ta wápatak ékwéniw kisáspin wí mawinéskátowak ékwéniw oci.

Miscét ókik ékosi ká ispanihikocik miskámwak ispík papéyatak ékí ánimótakik kákí oci ispanik anima ánwénitamowin éko wípac kí kisasowániwan ékwéniw oci éko móna nántaw ta itócikániwak awasimé ékwéniw oci. Anima ká isi nísiyék ékí tápwétamék óma ékosi nawac papéyatak kí isi nócitániwak ékwáni ékosi ésinísiyék kika otitikonánwáw ékosi é itasinahikátéki anihi masinahikanwa, éka awiyak ta pisci wanitak kékwániw ékwéniw oci. Wésám piko anihi nanátok kiskénitamona kína óci ota kákí sákaskinayaman móna ta náspici nástániwanwa pátimá ési nísiyék óma ká pakamiskákoyék ámwénitamowin ki wítamákawiyék óma kawisk ékí kísi paminikátéki. Kisáspin ana kákí isitisayamát óma é iténimit nántaw ékí isi niskinawáténimat óki kákí pé isitisayamákot ékotowa masinahijanwa éká éwí otinak kita tápwétak ékwéniw, nikakí pé násináw nínánán kítwám papéyatak kita kinawápatamák kita ayamítáyák ohi ki masinahikanwa máti nántaw nínánán kékí isícikátamák óméniw.

Ásay níki mácitán kita kinawápacikátéki óhi ni kinamáciskákona éko níki wítamawáwak anikik ká níkanakisocik nitatoskéwinák wéká kita kinawápacikáték kici wanasowéwinik isi. Nikakí sákaskinayén ta pakitinamán ná masinahikanwa óma nántaw ékí isi wani mánénimikawiyán?

Kisáspin ásay pakanta ité kíkí itotén kita kinawápacikáték óma (tápisóc anikik Social Services Appeal Board, Workers Compensation Board, wéká anté isi Kici Wanasowéwikamikok) anikik Commission ká iticik kita itáwak kita pónitácik ékwéniw éká awasimé wínawáw kita kinawápatakik éká nántaw kita kákwé isícikátakik. Ékosi óma kika isi kécináhonániwak éká pakwanta nanátok ité oci ká kítwám kita kinawápacikátéki éko anikik Commission ká iticik é kisténitakik anihi ká itasowénit kici okimáwiwin ékwéniw oci. Awasimé kiskénitamona óméniw oci, anté itápi kita ayamítáyan *Guide to Early Assessment and Dismissal without Investigation* ká itakik.

Kisáspin pakanta ité kíkí isi nócitán kita paminikáték óméniw, kécinác piko wítamawákan ana Intake Officer ká itit ékwéniw oci. Kotaka awiniwak kika wítamákok kita natawápamacik ékwéniw oci kita wícihiskik éko ta sá sítoskamáskik ékwéniw oci, ita ékosi ké isi natawénitákok.